

Laiuse mõisa väikekohtadeks, arvu poolest 216, ja anti need rahvale tarvitada. Endine mõisa härrastemaja, madal ühekordne puuehitus, on nähtavasti õige vana. Härrastemaja kõrval seisavad endise Laiuse lossi varemed.

Kivijärve mõisa (saksa k. Kibbijerv), 19 km Jõgeva jaa-mast ja 9.5 km Laiuse kirikust kagu pool, samanimelise järk-järgult kinnikasvava järve kaldal. Oli 1406. a. Hans Woltershuseni päralt, 1431. a. kuulus mõisa alla Kivijärve Uusmõisa ühes Kivijärve ja Teilma (Teyvelmes) külaga, 1467. a. müüdi osa Kivijärve mõisast ära, nimelt Lemuvere mõisa ühes Kaude (Koudes) ja Teilma (Thoylemis) külaga, millest esimeses 3 peret, teises üks; 1549. a. kuuluvad päranduse jagamise puhul ühte kogumisse Kivijärve mõisa ühes samanimelise külaga, Lemuvere, Kaude (Kowtts), Teilma (Toylemets) küla, „Vatsilli“ veski ja Vemeli (Laiuse) kõrts. 17. aastasaja algusest peale käib mõisa käest kätte; 1820. a. kuuluvad mõisasse Mõra küljest äralahu-tatud Lemuvere küla ja Lehtmetsa ning Rabako üksiktalu. 1920. a. tulid Lemuvere ja 1921. Kivijärve maad jagamisele. Härraste-maja, lihtne puuehitus, on 1922. a. sügisest peale Kivijärve alg-koolile tarvitada antud.

Mõra mõisa (saksa k. Morra), 3.2 km Laiuse kirikust põhja- kirde ja 12.7 km Jõgeva rdtjaamast kirde pool. Veskikoht ühes maaga oli 1553. a. Otthmer Ellenbachi päralt, kuulus 1637. a. Ellenbachhofi nime all Hindrik Flemmingi mõisate hulka; pärast vaheldusid oma-nikud mitu korda, kuni Mõra 1753. a. järel Kivijärvega ühise omaniku kätte sai. 1821. a. müüdi Mõra mölder Hans Lorenzsohnile, kuid ilma rüütlimõisa õigusteta, hiljemini, aastasaja lõpul, nõutati mõisale rüütlimõisa õigused, 1909. a. omandas Gustav Luha mõisa ühes veskiga. 1923. a. tunnistati mõisa riigi omaks.

Laius-Tähkvere mõisa (saksa k. Flemmingshof), 26 km Jõ-gevalt ja 16.5 km kirikust kirde pool, oli Rootsi ajal Flemmingite sugu-võsa käes, pärast kroonu mõisa. 1904. a. läks mõisa 14 osas talu-poegade-rentnikkude ühingu kätte. Endine härrastemaja, vana puuehitus, on rentnikkude tarvitada.

Leedi mõisa (saksa k. Ledis), 24 km Jõgeva rdtjaamast, 14.5 km Laiuse kirikust kirde pool, oli orduajal von der Rope pere-konna päralt, millest ka vanem nimi Ropenhof; 1637. a. ühendati seni eraldi olnud Mõisamaa Leediga. 1730. a. ümber omandas Laiuse kirikuõpetaja Eberhard Reimers Leedi ja Mõisamaa, müüs aga varssi jälle edasi; pärastpoole vaheldusid omanikud tihti. 1920. a. tuli Leedi mõisa plaanistamisele. Mõisamaa on küla endise Leedi mõisa ja kogukonna järele. Härrastemaja on lihtne puuehitus.

Reasvere mõisa (saksa k. Restfer, vanemal ajal ka Ludenhof nimetatud), 27 km Jõgevalt, 17.5 km kirikust põhjakirde pool. 1408. a. andis ordumeister Hans Oerttenile Reasvere, Kubbelitzi ja Pedasi küla laenuks; 1623. a., kui Gustav Adolf Laiuse lossi alla kuuluvad maad Hindrik Flemmingile kinkis, tunnistas viimane ka Reasvere omaks, mispeale endise omanikuga protsess tõusis. 1630. a. leppisid mõlemad nii kokku, et endine omanik Reasverest ja Kubbelitzist loobus ja